

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Scól'a de repetitiune.

Suntu dese la noi plangerile, ca scól'a de repetitiune nu se tiene regulatu, si apoi mai suntu plangeri, ca in unele locuri nu se tiene de locu scól'a de repetitiune.

Nu scimu, si nu putem scí, incát sunt indreptate aceste plansori. Faptu este inse, ca tienerea scólei de repetitiune este dispusa prin lege si apoi mai pre sus de ori ce lege scól'a de repetitiune este reclamata de trebaintiele culturale ale poporului. De unde urméza, ca netienerea si neingrijirea acestei scóle este o sminta mare, unu pecatu in contra desvoltării poporului nostru.

Scól'a de repetitiune, asia cum are se fia intocmita conform dispusetiuniloru legii, este puntea, prin carea scolarinlu trece din scóla in viéti'a. Ceea ce invétia prunculu in scóla, trebue se duca neaperatu cu sene in viétia. Acést'a inse nu se intempla si nu se póte intemplá, daca prunculu in etatea dela 12 ani, cand adeca iese din scól'a si pana la etatea de 18, seau celu putienu 15 ani nu i-se da oca siunea de a repeti si chiar de a intielege mai bine ceea ce a invetiatu. In urmare fara de scól'a de repetitiune tóta trud'a depusa in scól'a cuotidiana póte se remana putien productiva, seau chiar neproductiva.

Din acésta cauza ni-se pare noue, ca scól'a nostra pana astadi inca nu a potutu se devina destulu de populara inaintea poporului nostru, pentru ca lip-sindu-i scól'a de repetitiune nu s'a doveditu destulu de productiva.

Fiend deci scól'a de repetitiune de atât'a trebuintia pentru desvoltarea culturala a poporului nostru, trebue se-o ingrijimu acolo, unde ea este inacti-

vata, si se-o inactivitámu acolo, unde pana astadi inca nu esista.

Este naturalu, ca multe suntu, si voru fi pedecile, de cari ne vomu fi lovindu, si ne vom lovi intru ajungerea acestui scopu.

Cea dintai si cea mai insemnata este de siguru ca tot omulu doresce, cá in Dumineci si in serbatori se avemu si noi baremu câteva momente libere.

Si ómeni suntem si noi preotii si invetiatorii; si noi avem trebuintia de aceste momente libere.

— Cand gândimu inse la consciinti'a chiamării, la consciinti'a responderii si mai cu seama la missiunea istorica ce o avemu intru desvoltarea culturala, religiósá-morala, a poporului nostru, atunci asia credemu, ca dórulu nostru de a abnegá pentru inaintarea turmei celei cuventatórie ne va dá de siguru energi'a si puterea, cá se aducem si acestu micu sacrificiu pre altariulu desvoltării poporului, pre carele lu-pastorimu.

Vويم a-ne face toti detorinti'a. Pentru aceea credemu, ca bine este, cá din cand in cand se-ne indreptámu unii asupr'a altor'a luarea aminte, si se-ne reamintima din detorintiele nóstre.

Chiar Duminecele si serbatorile asiegate suntu de Domnulu pentru a face binele. Vom face unu mare bine neamului nostru si noue insine daca in aceste dile vom aduná la scóla tenerimea si o vom cresce intru fric'a Domnului, si o vom instrúá din cunoscintiele de lipsa pentru viétia.

Si pentru cá scól'a de repetitiune se produca in adeveru fruptele, ce le asceptámu dela dens'a, este de lipsa, cá in acést'a scóla se lucreze alaturia cu invetiatoriulu si preotulu, pentru cá prunculu se véda cu ochii legatur'a dintre scóla si biserica.

Epistolele parochului betranu.

X.

Iubite Nepóte! — Am primitu epistol'a dtale din urma, prin carea poftesci dela mine, ca se-ti scriu cà-ce parere am eu despre cele scrise in „Biseric'a si Scól'a“ de confratele nostru Sfetoniu Petrovicu despre incassarea birului parochialu. Despre frumosu lucru scrie fratele nostru in Christosu Sfetonie, ar trebui ca si alti preoti mai vertos cei teneri, se-se indeletnicésca cu astfeliu de lucruri, cari adeca sciu legile si oranduelile date de stepanirea cetatienésca, ca astfeliu se invetiamu unii dela altii ce ar fi bine se facemu si ce se nu facemu. — In câtu pentru mine, eu in pripa nu sum in stare se implinescu dorinti'a dtale, cá se-mi spunu parerea asupra celor scrise de confratele Sfetonie, pentru-cà densulu vorbesce din carti si din chrisóve, pre cari le credu a fi adeverate; unu altu preotu mai teneru spre pilda par. Terentie ar fi mai nimeritu se respundia parintelui Sfetonie. Eu m'am indatinatu a-ti scrie numai despre lucrari, cari le cunosc din patiani'a mea, séu a altor'a despre cari adeca am cunoscintia, si asia dara si acuma vreau se-ti scriu despre biru numai a-celea ce sciu.

Birulu se platesce de credintiosi in naturalie: grâu, porumbu (cucuruzu), ori orzu, au se rescumpara in bani, si banii se punu in preliminarulu cultului. Eu nu partinescu modalitatea din urma 1) pentru-cà nu e intemejata pe nici o lege ori oranduela mai nalta, deci usioru póte fi stérta din preliminaru, si credintiosi cu greu se voru dedá érași a-lu platí in naturalie, 2) pentru-cà pretiulu bucatelor se schimba si astfeliu sum'a preliminarata in bani usioru póte pricinui banueli au la preotu au la poporu.

Acum si pe nevrute cauta se vinu la cele scrise de par. Sfetonie, cá adeca ce drepturi avemu noi preotii intru incassarea birului, cá dela cine? si câtu biru avemu se incassamu?

Par. Sfetonie ni arata mari drepturi. Ni arata legi si orandueli imperatesci incependu dela fericit'a Maria Teresi'a si dela fiulu ei Iosifa II. pana la ministrulu nu demultu reposatu Aug. Trefort. Bine este se-le scie omulu tóte acestea, inse prax'a mea de preotu betranu nu me indémna se me folosescu de aceste drepturi; nu credu se-se folosésca de ele nici insusi par. Sfetonie. Cà cutareva preotu catolicu, seau reformatu a radicatu plansóre pana la Curia, seau pana la Ministru, cá nu i-se platesce biru de dupa pamentulu, carele óre-candva a fostu a vre-unui poporénu alu seu, dar l'a vendutu altui'a, carele spre pilda e jidovu, acést'a inca asi mai partini-o si eu, de-si me temu cá preotulu nostru in aseminea intemplantare nu-si va ajunge scopulu doritu, dar nici de cum nu afiu de bine, ca cu tari'a si pe calea procesului, cu carti de judecati se-si incasseze preotulu birulu, seau alte pretensiuni — dela insusi parochianii sei. —

Modulu acest'a de incasare pricinuesce unu feliu de recéla, de multe ori chiar incordare intre preotu si poporeni; si apoi repetiendu-se mai de multe ori, usior te poti tredí, ca poporulu se turbura, si nu este interesulu nici alu nostru, alu preotimei, nici alu poporului, cá se-se nasca prin comunele nóstre astfeliu de turburari. Pentru ca se vedi, iubite nepóte, la fratii nostri greco-catolici, prin partile, unde densii sunt mestecati cu noi, poporulu nu platesce biru preotiescu; se platesce inse si la densii biru si stole destul de mari pre acolo, pre unde fratii greco-catolici sunt numai ei de ei. Ba si stolele le reducu unii din fratii preoti greco-catolici, cand au de gandu se-si inmultiésca credintiosi din turmele nóstre, si unii din trensii nu se sfiescu a-se folosi de privilegiu binevenitu a-se víri in turmele nóstre, si a desfasiá in parti unu poporu, carele pana atuncia era intregu si purtá impreuna sarcinele pentru sustienerea bisericéi si a scólei.

Pilde avemu destule chiar din timpulu mai próspetu. In dieces'a nóstra s'a intemplantu, de unu preotu greco-catolicu atát'a a amblatu pe capulu unui satu de legea nóstra, fagaduindu-i munti de auru, panacandu pre jumetate din poporu l'a indemnatu se-se invoiésca a se uní; satulu e din vr'o 90 case, si 42 ómeni toti la olalta au datu de preotulu nostru pe ulitia, si unulu pentru toti s'a u d e c l a r a t u cá voiescu a trece la unire, peste 14 díle toti acesti'a au tramisu preotului nostru o lista, in carea erau scrisi toti cei 42, dar fara subscriptoriu de nume si in fruntea listei érá pusu cá „noi voimu a trai bine cu dta einstite parinte, pre care te iubimu si te cinstimu, dar vedemu cá nu potemu“ acést'a apoi in limb'a fratiloru nostri greco-catolici s'a numitu de a d o u ' a d e c l a r a t i u n e; in urm'a carei'a apoi li-se tramise preotu si li-se facu o capela cu clopotu. Nu me miru de preotulu-apostolu din Beliu, carele a pricinuitu trecerea acést'a, me miru inse de mai-marii lui, cari pre atestate lipsite de formele legali li-au facutu biseric'a si li-a tramisu preotu. Asiá ceva noi preotii greco-orientali nu facemu si de acést'a mi-pare bine. Iudece asupra faptului acestui'a lumea romanésca.

Acum dupa acestea, cand vedemu cá poporulu traiesce in linisce cu preotulu, ba lu-iubesce si-lu cinstesce chiar, totusi e cu potintia se-se intemple misicari religionarie, d'apoi ce va fi acolo, unde preotulu prin biraimé si prin procese ar incassá birulu si alte pretensiuni?

Parerea mea dara la articolii confratelui Sfetonie de ocam-data nu e alt'a, decát: se fimu intiepleti ca sierpii si blandi ca porumbii, apoi se priveghiamu càci dilele grele sunt.

Si fiindca fratele nostru in Christos, parintele Sfetonie in articlii sei ne-a spusu ca densulu va incassá birulu dela toti acei streini, cari au cumperatu pamentari dela credintiosi de ai nostri, lu-rogu, se

ne arete si noue, daca densulu a incasatu birulu prootiescu dela streinii, cari au cumperatu pumenturi dela credintiosii sei, cum, si pre ce cale a incassatu acelu biru ?

Asceptu respunsu in acosta privintia.

Congresulu nationalu-bisericescu.

La ordinea dilei se pune referad'a comisiunei organisat6re, care prin raportorulu seu Parteniu Cosm'a, refer6za asupr'a proiectului de regulamentu pentru procedur'a la alegerea protopresviteriloru.

Fiindu proiectulu tiparitu si distribuitu intre deputati se considera de cetitu, si se propune a-se luá in generalu spre sciintia si a-se primi de basa la desbaterea speciala.

— Se primesce.

La propunerea comisiunei se primesce, cá acestu regulamentu s6 se num6sca: Regulamentu pentru procedur'a la alegerea protopresviteriloru: Deasemenea se primesce §. 1. in tectulu originalu.

O desbatere mai intensiva s'a desvoltatu la §. 2, pe care comisiunea a propusu a-se primi intoemai.

Deputatulu Ioanu cav. de Puscariu afla cu cale ca la acestu §. s6-se faca provocare si la conclusulu congressualu de sub Nr. prot. 128. din 1886, in care se norm6za, cá cine potu fi membri sinodului protopresviteralu, ca eventualu s6 se evite ori-ce iregularitate.

Presidiulu observá, cá p6te mai bine ar fi, cá acelu conclusu s6 se intercaleze aici cá §. de sine statatoriu.

Deputatulu R. Patiti'a afla, cá e prea liberalu ca membri sinodului protopresviteralu, se p6ta fi alesi si din altu protopresviteratu, si pentru aceea e de parere, cá acosta dispositiune s6 se reasumeze.

Deputatulu V. Stanescu premite, cá in statutulu organicu sunt mai multe locuri dubio6se, care trebue completate, si de atare natura e si dispositiunea in care, parochiei menite pentru resiedinti'a protopresviterala nu i-se asigura nici o ingerintia la alegerea de protopresviteri, pentru aceea e de parere, cá intregu §-ulu s6 se redee com., carea se-lu stil6seze, din nou si astfelu face urmát6rea propunere: §-lu 2 s6 se relege la comisia pentru completare si redactare din nou cu indrumarea cá de o parte se adauge la elu si conclusulu congressualu din 1881, luatu deja asupr'a cestiunei sulate de deputatulu Patiti'a, 6ra de alta parte pentru casurile, cánd alegendulu protopopu totdeodata are se devina si de parochu alesu, in vederea analogica dela alegerea metropolitului arhiepiscopu se chipzui6sca o modalitate de participare mai numer6sa a parochieniloru la alegerea de protopresviteru parochu.

Deputatulu I. Deseanu aflá de prisosu cá §-ulu s6 se redee comisiunei, si crede, cá ajunge daca punctulu amintitu se iá cá amandamentu la acestu §.

Deputatulu I. Lengeru inca accentu6za, cá parochiele protopresviterale sunt scortate in drepturile lor, daca nu se potu validitá la alegerea de protopresviteri, pentru aceea ar trebui cá ele se concurga la alegerea de protopresviteru cu mai multi deputati ca celelalte parochii.

Deputatii Dr. II. Puscariu si A. Hamsea in conformitate cu dispositiunile stat. org., care dispune claru in ac6st'a privintia, combatu vederile deputatiloru V. Stanescu si I. Lengeru, si Dr. II. Puscariu arata, cá in practica nici pe departe nu se adeverescu teoriile desvoltate de antevorbitori, si nu afla de locu justificata parerea, cá

in ac6st'a privintia s6-se faca abatere dela dispositiunile stat. org.

Dep. Octavianu Sorescu, face o observare stilara, ca in locu de „intregirea numerului“ s6 se dica: a se intregi numerulu. altfelu primesce propunerea dep. V. Stanescu.

Incheindu-se desbaterea, raportorulu P. Cosm'a, reflectádu vorbitoriloru la acestu §., deputatulu R. Patiti'a i-i observa, cá inusu-si nu consimte cu conclusulu congressualu, care permite a-se alege membri in sinodulu protopresviteralu si din altu protopresviteratu, ba scie si unu casu concretu, unde s'a intemplat, de maioritatea membriloru din altu protopresviteratu a votatu imposite mari asupr'a credinciosiloru din protopopiatulu, in cari erau alesi de membri, s'a decisu inse astfelu, si datoriu e fiesce-carele s6 se acomodeze acelu conclusu, pana ce e in vig6re. Este unu ce exceptionalu si aceea, cá parochi'a protopresviterala se nu-si p6ta alege pe parochulu seu, dar — daca p6te s6 se exprime astfelu — o anomalie e intreg'a instituire de protopresviteri, pentru cá, pe cánd de susu pana josu t6te alegerile se faca per maiora, la alegerea de protopresviteri consistoriului i-i stá in voie dupa stat. org. cá se-lu intar6sca de protopresviteru pe celu ce are numai 1 vot fatia de altulu, care p6te are 50 de voturi; este inse lege, si trebue se ne conformamu legei atát in susu cât si in josu, totulu depinde inse dela bunavointi'a cu care se aplica legea, si daca ac6st'a lipsesce, ori ce lege cá de perfecta fie ea, remane o litera m6rta, si e de firm'a sperantia, cá precum in trecutu nu s'a ivitu in aplicarea legi vre-unu abusu duanosu pentru bisericu, asia nu avem motive se ne facemu prea mari temeri nici incátu pentru viitoriu, si astfelu recomanda primirea §. 2, dupa cum e in proiectu pe langa indreptarea stilara facuta de dlu deputatu Sorescu.

Presidiulu observa numai atát'a cá propunerea dlui deputatu Lengeru apartiene dreptului materialu, pe cánd in acestu regulamentu se regul6za numai partea formalu, adeca: alegerea.

Punendu-se la votu se primesce propunerea comisiunei, adeca tectulu, cu observarea dep. Sorescu.

Presidiulu presentandu credentialulu dep. E. Brote, alesu in cerculu Ilei, ce se da comisiunei verificát6re, anuntia siedinti'a proxima pe máne la 10 6re a. m. incheindu-se siedinti'a la 2 6re d. m.

Siedinti'a a VI-a tienuta la 6/18 Octomvre a. c.

La ordinea dilei se pune referad'a comisiunei organisat6re, care prin reportorulu seu P. Cosm'a continua cu referad'a asupra proiectului de regulamentu pentru alegerea proto, resviteriloru.

Comisiunea propune cá §. 3 din regulamentu s6 se prim6sca in toemai.

Deputatulu O. Sorescu propune cá din acestu §. pasagiulu: „adeca numai pentru actulu alegeri de protopresviteru“ s6 se omita cu totulu.

Pun6ndu-se la votu ac6sta propunere se primesce propunerea comisiunei, cá se remána §-ulu in toemai.

La §. 4 comisiunea propune cá in locu de: „se p6te efeptuá si alegerea membriloru,“ — s6 se dica: „trebue alesi si membri ordinari.“

Preasánti'a Sa dlu episcopu I. Popasu inse argument6za pentru sustinerea resp. primirea §-lui in form'a propusa de consistoriulu metropolitanu.

Votádu-se asupra acestoru 2 propuneri, se primesce propunerea Preasántiei Sale, cá se remana tectulu din regulamentu in toemai.

§§-i 5 si 6 se primescu in tectulu propusu in regulamentu.

La § 7 comisiunea propune că din acestu § se se omite cuvintele: "eventuala sub alu unui comisariu consistorialu."

Acestu § provoca o dezbateru foarte animata, la care iau parte mai multi deputati.

Dep. I. P. Deseanu sustiene, că escrierea de concursu e unu lucru de mare însemnatate, acest'a e primul pasu pentru întregirea protopopiatului, aici sunt a-se regulă condițiunile pe langa cari pôte cîeva se devina alesu de protopresviteru, cualificatiunea concure: tului, emolumintele împreunate cu postulu de protopresviteru etc., cari tôte cadu în competenți'a eparchieloru resp. a sinódeloru eparchiele, si d. e. în eparchi'a Aradului si esista unu regulamentu în acést'a privinti'a, pentru aceea propune ca se se primésca teostulu §-lui 7, asia dupa cum e propusu în proiectu, cu atât mai vertosu, căci principiu fundamentalu alu st. org. e autonomi'a de susu pana în josu, si acestu principiu trebuie se se respecteze si de congressu că forulu supremu în biseric'a noastră, si se se evite ori ce dispozițiune, ce ar putea provoca vre-unu conflictu între conlusele co gresuale si între regulamentele sinodale.

Dep. V. Babesiu sustiene, că statutulu organicu dispune apriatu, că unde si-incepe comisariulu consistorialu activitatea s'a. — Se pune apoi vorbitoriulu pe o basa de totu democratica (dupa parerea noastră ne motivata) si sustiene, că prin atari dispozițiuni congressulu se discreditéza înaintea poporului, că-ci apare că si candu congressulu se intereséza numai de dorinti'a unor fruntasi ai bisericei. Comisariatulu în sine e odiosu, căci involva totdeun'a o stare exceptionala si nu e de lipsa, că astfelu de dispozițiuni se se cuprinda în lege, căta vreme episcopatul are putere destula a-si validită binefacetóri'a s'a influentia la ori ce actiune în biseric'a.

Dep. Ioan cav. de Puscariu nu întielege, de ce se dá atât'a importantia acestei dispozițiuni si dintr'o parte si dintr'alt'a, căci episcopulu totdeun'a e în dreptu, ba datoriu chiar, că de câte ori se ivesce trebuintia în biseric'a, că se se faca ordine, ori si unde si la ori ce actu pôte se esmita comisariu consistorialu, resp. pôte se faca ori-ce dispozițiune, ce crede, că e necesara pentru sustinerea bunei ordine si regulat'a administrare a afacerilor bisericesci. Dar nu admite nici aceea, că prin acést'a dispozițiune s'ar vatemá drepturile poporului, spre ce nu crede că intentionéza nici unulu dintre membrii congressului, ci toti au în vedere numai binele si prosperarea, si sustiene că pe lînga ori ce lege totulu depiade în lini'a prima dela o conducere întiehtëpa.

Dr. Alesandru Mocsonyi, reflectandu la cele sttiente de deputatulu Deseanu i-i observă, că autonomi'a eparchieloru nu e absoluta, si numai între cadrele §-loru 40. si 51. din stat. org. si astfelu teori'a sustienuta de densulu e periculósă, ce ar provoca desorganizarea bisericei, pe când trebuie se se conluere pentru o unitate în biseric'a de josu pana susu, si celu mai superioru foru e congressulu în acést'a privinti'a, congressulu e chematu a decide în ce privesce competinti'a. Tóta cestiunea de altmintrea nu e de atât'a însemnatate, si nu întielege de ce se se reguleze prin regulamentu, ce se întielege de sine, trebuie ca archiereii au ceva interesu când insista pentru teostulu din regulamentu. Motivele ce le-au auditu pana acumu nu l'a convinsu pentru necesitatea introducerei acestei mesuri. Casulu concretu, că s'a aplicatu într'o eparchie, nu e de ajunsu, că pentru unu casu exceptionalu se se faca abatere dela dispozițiunile stat. org. Consistoriulu dispune si asupra unui adm. prot. ca si asupra unui comisariu, — e pentru propuarea comisiei.

Presidiulu se simte provocatu la unele reflectiuni. Dlu Ales. Mocsonyi în vorbirea s'a bine chibzuita a

accentuatu doue momente; unulu că archiereii nostri — nu sciu de unde o scie — ar fi pentru teostulu din proiectu, asupra carui'a se discuta; altulu: că teostulu acest'a ar fi o abatere dela statutulu organicu. Puse acestea asia si accentuate un'a langa alt'a, conclusiunea urmeza de sine, că adeca archiereii ar intentioná o abatere dela statutulu organicu, ceea ce nu este adeveru. Adeveratu e, si éta presidiulu o declara: că toti trei archiereii sunt pentru teostulu din proiectu; néga iase partea a dou'a, că acelu teostu ar fi o abatere dela statutulu organicu. O astfelu de abatere dela statutulu organicu. O astfelu de abatere a afirmat'o dlu Ales. Mocsonyi, iase fara a o fi si doveditu. Trebuie deci se respinga presidiulu contr'a statutulu organicu. Dealmintrelea cestiunea — precumu s'a recunoscutu si din o parte si din alt'a — nu este de o importantia carea se merite discusiuni aprofundate: vorb'a este de o simpla mesura administrativa „eventuala,” pentru carea sunt motive luate din viatia practică; de acea află, că dlu Babesiu a mersu dóra prea departe, când la acestu obiectu a accentuatu „dreptulu poporului,” care aici nime nu cauta se-lu restringa, archiereii de siguru nu, pentru că ei s'au luptatu si se lupta si în susu si în josu numai pentru dreptulu bisericii.

Dr. Al. Mocsonyi, vandu cuventulu în cestiune personala declara, că departe a fost de d'ă, că se intentioneze vatemarea archiereilor, dar dupa convingerea dsale sustiene si acumu, că acést'a dispozițiune involva o abatere dela stat. org.

Preasanti'a S'a dlu episcopu I. Metianu la cele accentuate de Escel. Sa numai atat'a mai adauge, că prin neprimirea acestui §. în form'a din proiectu, se pôte ivi foarte usioru casulu, că se nu se póta esecutá §-lu 1 din regulamentu, — altfelu că se dovedésca, că nu are nici unu interesu, va votá cu comisiunea.

Preasanti'a Sa dlu episcopu I. Popasu reflectéza, că pracs'a e care produce regulamentele, poporulu nu e totdeun'a destula de luminatu se-si prieopa interesulu seu; adeseori vine la mijlocu ca unulu, care echematu se condaca întregirea protopresviteratului e interesatu si astfelu impedeca tóta lucrarea, s'au că nu e capace a conduce lucrurile, pentru atari casuri e bine se fie vre-o dispozițiune sigura. Nu e bine se se puna prea mare pondu pe teorii. Recomanda spre primire teostulu din regulamentu.

Dr. Iosif Gall declara, că comisiunea organizátore, când a propusu acést'a modificare, de locu n'a avutu intentione se banuésca cu vre-o intentione rezervata, absolutistica pe archierei, ci a crediutu, că pentru unele casuri exceptionale, ce se potu ivi, se nu se creeza lege.

Dep. N. Popea, deasemenea declara, că nu s'a intentionatu a-se banui, că dnii episcopi ar tinde spre despotismu, comisiunea inse a aflatu, că acést'a dispozițiune este în contr'a stat. org.

Referentulu P. Cosm'a observa, că dezbateru în mare parte s'a pusu pe unu terenu, ce nu se cuprinde în acestu §, adeca, se accentuaza cestiunea competentii de ce nu pôte fi aici vorba. Recomanda de nou propunerea comisiei.

Punendu-se la vot propunerea comisiei, aceea se primesce.

Dep. E. Stanescu face urmatórea propunere: În casulu cand protopresviterulu devine si parochu alesu, mai înainte de a-se compune concursulu, trebuescu recuirate datele autentice despre emolumentele si sufletele respectivei parochii.

Preasanti'a Sa dlu episcopu I. Metianu observa, că acést'a propunere e foarte captiósă, pentru că nu se dica,

ca sè se constată, deunde ar urmá, cá eventualu s'ar putea si reduce, e in contr'a primirei ei.

Dep. N. Zigre nu o primesce din motivulu, cá aci e vorb'a de executiva, nu de vre-unu principiu.

Dep. P. Nemesiu observa, cá in intielesulu regulamentulu afaceriloru interne ar trebui se fie cu totul in contra cá sè se discute asupra acestei propuneri, pentrucá asupr'a §-lui 7. s'a votatu deja, dar absta dela acést'a si propune numai, cá sè se dea comisiunei organizátore, care se vina in siedinti'a de mâne cu propunere asupra ei.

Cu acesteá siedinti'a se inchee la 2 oare p. m.

Siedinti'a a VII-a, tienua la 7/19. Octomvre a. c.

Siedinti'a se deschide la 10 ore a. m. prin presi-diulu ordinariu.

Se ceteşte protocolulu siedintii precedente si — Se autentica.

Presidiulu prezenteza :

a) Raportulu cons. metropolitanu, prin care se substerne contractulu despre cumperarea unei case in Oradea-mare dela Maria Poyenariu, pentru fundatiunea Gozsdu.

— Se predau comisiunei organizátore.

b) Notificarea protopresviterulu Meletiu Dregheci din Timisiór'a, prin care din caus'a adênciloru betranetie, renuntia dela postululu de asesoru ordinariu alu cons. metropolitanu in senatulu strinsu bisericescu.

— Se iá la cunoscintia.

c) rugarea preotulu Teodoru Lungu din Marisielu, pentru a fi repusu in oficiu si beneficiu in parochi'a s'a Marisielu.

Se preda comisiunei petitionare.

Dep. Ioan cav. de Pusicariu face urmatórea propunere :

Luandu in bagare de séma, cá tóte oficiile si institutetele moderne de bani sunt prevediute cu organele ajutatóre de contabilitate si de controla, — si cá institutiunea cea veche a administrarei casnice de averi prin asia numiti efori, cari intrunescu in sine oficiile de asigurare, de cassa si de controla, e aplicabila numai pentru fonduri mai mici si singuratiche, — éra unde se concentréza mai multe fonduri, prevediute cu officii de asigurare si de cassa separate, acolo e neapérata trebuintia si de oficiulu ajutatoriu de contabilitate si controla propune :

Venerabilulu congressu se iá urmatoriulu concludu :

1. Pe langa senatulu epitropescu alu consistoriulu metropolitanu si sub conducerea unui membru alu acestui senatu se institue unu oficiu ajutatoriu de contabilitate si de controla asupra tutaroru fonduriloru, ce stau sub administrarea seau sub revisiunea consistoriulu metropolitanu.

2. Consistoriulu metropolitanu e indrumatu a pregati unu regulamentu pentru organismulu si agendele acestui oficiu de contabilitate si controla si alu substerne procsimulu congressu nationalu-bisericescu spre primire.

3. Si pana atunci consistoriulu metropolitanu sè se ingrijéscá ca unulu dintre membrii senatulu epitropescu, care va fi chematu a conduce acestu oficiu ajutatoriu se i apropieze tóte cunoscintiele de contabilitate si controla.

— Se predá comisiunei organizátore.

Punendu-se la ordinea dilei referad'a comisiunei verificátore, aceea prin raportorulu seu I. Bartolomeiu raportéza asupra alegerei din cerculu VII. alu Iliei, din archidieceasa, si propune cá alegerea deputatulu Eugenu Brote sè se verifice.

Se verifica pe langa rezerv'a prevediuta in §. 12. alu regulamentulu afaceriloru interne.

La ordinea dilei se pune continuarea referadei comisiunei organizátore tot asupr'a proiectulu de regulamentu pentru alegerea protopresviteriloru.

Referentulu comisiunei P. Cosm'a.

§ 8. comisiunea propune a-se primí in tectulu din proiectu fara nici o modificare.

— S'a primesce.

De asemenea propune cá si §. 9. sè se priméscá in tocmái.

Dep. N. Zigre nu are nici o observare la acestu §. dar la acestu locu cá §. nou, propune a-se primí urmatoriulu tectu :

Avênd in vedere, cá dupa §. 53. alinea ultima din stat. org. alesulu are se fie aptu si bine meritatu pe terenulu bisericescu si scolariu, — recurentii la postululu de protopresviteru, in privinti'a cualificatiunei au a dovedfi: cum-cá au absolvatu celu putiuu 8 clase gimnaziale seau reale, au facutu esamenulu de maturitate, cá dupa absolvarea sciintieloru teologice au facutu esamenulu de cualificatiune preotiescu cu calculu distinsu, in fine a produce atestatu despre conduit'a si rezultatele activitáti anterióre pe terenulu bisericescu si scolariu.

Bine meritati pe terenulu bisericescu si scolariu sunt a-se considerá :

a) acei'a, cari cu succesu deplinu multiamitoriu au implinitu celu putienu 5 ani in serviciulu bisericescu s'au scolariu ;

b) acei'a, cari prin zelulu si diliginti'a loru s'au distinsu eminaminte in rezultatulu activitáti pe terenulu bisericescu si scolariu ;

c) acei'a, cari pe terenulu bisericescu si scolariu s'au distinsu prin productele loru literare.

Presidiulu observa, cá propunerea dlui dep. Zigre e de o importantia fórte mare, pentru cá aici nu e vorba numai de procedura, ci se norméza cualificatiunea concurentiloru pentru aceea e de parere, ca acést'a propunere sè se dea comisiunei organizátore, care studiindu-o, ne va veni cu propuneri in acésta privintia.

Dep. E. Stanescu propune, cá la §-ulu propusu de dlu deputatu Zigre, unde e vorb'a de cualificatiunea concurentiloru sè se adauga cuvintele : „afara de casulu, când cualificatiunea indeobste ar fi deja cunoscuta“, — pentrucá ds'a are unu casu concretu, unde unu preotu mai vechiu, dar bine meritatu pe terenulu bisericescu, n'a pututu concur'a la unu postu de protopresviteru, pentru care altfelu — dupa a dsale convingere, — érá fórte vrednicu, numai pentrucá n'avea cualificatiunea formalá prescria.

Dep. A Hamsea accentuéza, ca cualificatiunea se póte documentá numai prin documente.

Presidiulu observa, cá asupra amandamentulu facutu de dlu deputatu Stanescu se póte decide numai in necsu cu propunerea facuta de dlu dep. Zigre, si pentru aceea ar fi de parere, cá si acestu amandamentu sè se predea comisiunei organizátore.

Dep. V. Mangra propune sè se stérgea cuvintele : „si sinodale.“

Dep. P. Cosma, ca referentulu comisiunei observa, ca n'are nimic in contra, ca propunerea dep. Zigre sè se predee comisiunei spre studiare, dar dsa asia crede, ca normarea cualificatiunei candidatiloru de protopresviteri nu apartine acestuiu regulamentu, si daca ar fi totusi sè se normeze in acestu regulamentu, apoi nu la acestu locu trebuie sè se faca, ci la sfêrsitul acestuiu regulamentu, póte dupa §. 24, ca unu §. de sine statatoriu. Nu in tielege de locu amandamentulu dlui deputatu Stanescu, pentrucá cine ar fi se fie „O b s t e a“ aceea, care se dea cuiva cualificatiune ?

Punendu-se la votu se primesce propunerea presi-diulu, ca tóte propunerile facute la acestu §. sè se predea comisiunei.

La §. 10. comisiunea propune a-se dice in locu de: „terminulu pentru darea concurselor“ „terminulu concurselor“, ear dep. E. Brote propune, ca cuvintele din urma: „in fóia oficiala“ sè se omite cu totul.

Ambe propunerile se primescu.

La §. 11. comisiunea propune, ca in locu de „concursele“ sè se dica „suplicile“, si in locu de „terminulu preclusu“ sè se dica „terminulu defiptu.“

Dep. O. Sorescu observa, ca mai corespundietoriu ar fi sè se dica si in locu de „suplicile“ „cererile“ s'au „petitiile“, la ceea-ce presidiulu observa, ca nu e cerere, ci mai multu o insinuare, cà reflectéza la cutare postu protopresviteralu; ér dep. P. Deseanu propune a-se primí numirea de „recurs.“ Dep. P. Nemesiu propune a-se omite cuvântulu „lor,“ ca superflu.

Biserica noua.

Cianadulu-Sêrbescu, 16. Oct. 1888.

Domnule redactoru! Te rogu se ai bunatate a publicá in „Biserica si Scol'a“ urmatórele:

Astadi s'a efectuitu aici in frumós'a comuna Cianadulu-Sêrbescu unu actu de mare insemnatate prin santirea si ridicarea crucei, la nou edificat'a bisericu romana gr. ort. s'au implinitu o mare si vechia dorintia a romaniloru gr. ort. din acést'a frumós'a comuna, avendu de acum inainte propri'a lor bisericu, edificata intr'unu stilu placutu si fórtu frumosu in centrulu piatiei, care edificiu servece, nu numai spre bucuri'a si laud'a romaniloru din acést'a comuna, ci este totodata si decórea comunei intregi, in frumsetiandu piati'a frumosului nostru orasielu.

Bucuri'a credintiosiloru romani gr. ort. este mare, ajungend a vedé dupa secolu' bisericu romána in comun'a lor; càci acést'a comun'a, plina la anulu 1873 s'au numeratu intre cele mixte, la care anu efectuindu-se despartirea vechi'a bisericu comuna a remasu proprietatea serbiloru, desdaunandu-se románii cu sum'a de 6000 fl. in rate de 5 ani, si numai la la anulu 1876 faptice au urmatu despartirea romaniloru de catra ierarchi'a serbéscu incorporându-se diecesei romane Aradane, si urmandu constituirea in sensulu statutulu organicu, si-au alesu de preota pre Dnu Elia Telescu, in carele se vede, ca poporulu nu s'au insielatu, vediendu-si adi realizate sperantiele ba mai multu. càci sub conducerea acestui demnu si zelosu pastoru sufletescu, acestu lacasiu ddiiescu si decórea comunei este incunjuratu de dóue scóle frumóse, asemenea in fruntea piatiei, va se dica, acést'a comuna bisericéscu au progresatu in decursu de 12 ani, mai multu ca altele in dieci, si sute de ani.

Dar se revina la actulu santirei si aridicarea crucei seversitu astadi cu o solemnitate rara.

Nu mai in presér'a actulu s'au latitu faim'a, ca mane Duminec'a adeca in 16/28. Octomvre a c. se-va santi si aredicá crucea la nou'a bisericu romana, si diminéti'a la 8—9 óre piati'a din naintea bisericéi nóue erá plina, si indesuita de publicu fora de osebire de nationalitate si confesiune acceptandu seversirea santei liturgie.

Dupa finirea S. litargii o deputatiune de 4 fruntasii cu judele comenatu si epitropii in frunte, au mersu la representantel marinimosului patronu si nanasiu a ilustrulu mare proprietariu de pamentu Ioan de Náco, la dnula Pavel Brancovanu, invitandulu a participa la actulu santirei si aredicarei crucei, la care a fostu delegatu din partea susnumitului ilustrulu domnu. Acestei iesarcinari si invitari urmandu daulu delegatu Brancovanu alaturia cu pré stimat'a s'a sotia, condusi de acést'a deputatiune si de 4 fetitue inbracate in haine albe

si intre sunetele muziceii au venitu la capel'a improvisata, de unde apoi totu poporulu au mersu cu lithi'a, in mijloculu conductulu mergeau cele 4 fetitue ducendu sant'a cruce pe mâni, pana la nou'a bisericu. Dupa finirea actulu santirei, parintele Elia Telescu in cuvinte alese, aretandu insemnatatea aredicári santei crucei, au multiamitu stimatulu dnu delegatu P.-Brancovanu, rogandu-lu a impartási si Ilustrulu patronu si nanasiu Ioan de Náco, vi'a multiamita a credintiosiloru romani gr. ort. pentru primirea patronatulu la acést'a festivitate.

In decursulu acestei vorbiri, si cand se aredicá sant'a cruce in susu spre turnu intre sunetele muziceii, carea intoná imnulu, intre urárele de bucurie, pana sau asiezatu crucea pre turnu vede-ai pre ómenii crestini stergendu-si lacrimile si cum nu? candu multi crestini bunii si evlaviosi au muritu, dorindu-se védia odata acést'a di solemnata.

Dupa aredierea santei crucei pre turnu, unu maestru a tienutu usuatelu inchinatiuni in sanatatea, Maestátii Sale regelui, a Excelentiei Sale, Dlui Metropolitu M. Romanulu a Ilustratíi Sale Dlui episcopu diecesanu I. Metianu, par. admin. protopop. Paul Tempea, si altele, dupa care poporulu érasu s'au rentorsu cu procesiune la capel'a improvisata, de unde, deputatiunea, fetitiele si multime de credintiosi au petrecutu pre reprezentantelu nanasiului, pana la locuinti'a lor, unde parintele parochu de nou i-au adresatu cuvinte de multiamire, pentru atát'a bunavointia aretata catra comun'a nóstra bisericéscu, si asia ne-am despartitu cu totii, remanendu-ne cá unu dulce suveniru diu'a de astadi.

Deci prin acést'a vin, in numele poporulu gr. ort. romanu din acést'a comuna a esprimá si pre acést'a cale profunda multiamita Ilustrulu si marelui proprietariu de pamentu din locu Ioanu de Naco, cum si reprezentantelu seu P. Brancovanu si sticmabilei sale sotii, pentru bunavointi'a si jertfele aduse pre altariulu bisericéi nóstre, cari din urma, nu numai acum la acést'a ocaziune, ci tot'deuna nu numai au sprijinitu tóte intreprinderile facute in favórea bisericéi si a scólei nóstre, ci au lucratu cu mare zelu pentru promovarea acestoru institutiuni, in scurtul-timpu, de cand se affa in midiloculu nostru, si fiindu cunoscuti si stimati de intréga comuna, pentru nobilulu lor sentiu, le posfimu dile lungi si fericite dela bunulu Dumnedieu.

Georgiu Stefanovicu,
inv. subst.

Conspectulu

contribuiriloru benevole la infintiarea fondulu generabu metropolitanu.

(Continuare si fine.)

Din districtulu consistoriulu Oradei-mari:

I. Protopresviteratulu Oradei-mari.

Alparea c. p. 4 fl, Apateu ch. c. d. 78 cr, d. p. 2 fl 50 cr, Apateu rom. c. d. 1 fl, Bator F. d. p. 5 fl, Bicaci c. d. 50 cr, c. p. 50 cr, Covasd c. p. 1 fl, Cefa c. d. 1 fl 20 cr, c. p. 2 fl 80 cr, Cheresig c. p. 2 fl 70 cr, Cheriu c. p. 2 fl 70 cr, Chesia c. d. 20 cr, c. p. 1 fl, Chisitiagd c. p. 50 cr, Cimediu c. p. 7 fl, Darvas c. d. 1 fl, Dumbraviti'a H. c. p. 3 fl 40 cr, Felcheriu c. p. 1 fl 63 cr, Foneu c. d. 30 cr, c. p. 1 fl 70 cr, Gepris Ó c. d. 1 fl, Gires c. p. 3 fl 43 cr, Giris c. p. 10

fl 44 cr, Hidiselul superior c. d. 1 fl, Homogrog c. p. 1 fl 59 cr, Husaseu c. d. 60 cr, c. p. 2 fl 60 cr, Ianosda c. p. 4 fl 50 cr, Lazuri M. c. p. 1 fl, Lesiu c. d. 33 cr, c. p. 57 cr, Lupóie c. d. 1 fl 50 cr, Madaras c. d. 2 fl, Martihaza c. p. 2 fl, Micherechiu c. d. 1 fl 30 cr, c. p. 5 fl 10 cr, Oradea-mare c. d. 12 fl 40 cr, c. p. 12 fl 40 cr, Oisorheiu c. p. 4 fl 53 cr, Pausi'a c. p. 1 fl, Riha c. p. 2 fl 20 cr, Rohani-G. c. p. 1 fl, Roit 9 fl 10 cr, Ronteu c. d. 4 fl 83 cr, Saldabagiu S. c. p. 3 fl, St.-Nicolau-R. c. p. 4 fl, Sentelec c. d. 1 fl, Tomasdia c. p. 9 fl 50 cr, Toboliu 1 fl 70 cr, Tulca c. d. 5 fl 40 cr, Valea-mare c. p. 1 fl, Vecherd c. p. 6 fl 40 cr, V.-Valentie c. d. 4 fl 43 cr, Zsaca c. p. 10 fl 70 cr, Cartiag c. d. 5 fl 10 cr.

II. Protopressviteratul Lunca.

Brustri c. d. 60 cr, Ciouiu c. d. 49 cr, Diosig 3 fl 43 cr, Iteu c. d. 50 cr, Margine c. d. 75 cr, Parchida c. p. 5 fl 40 cr, Saldabaj c. d. 1 fl 40 cr, Spureani c. d. 45 cr, Suing 1 fl.

III. Protopresviteraulu Pestesului.

Breznea c. p. 6 fl 10 cr, Birtin c. p. 50 cr, Bratca 3 fl, Bucsa c. p. 2 fl, Calatia c. p. 1 fl 40 cr, Cetea 1 fl, Cornitiel c. p. 7 fl 25 cr, Fecchetiu c. p. 4 fl 57 cr, Galiseni-Iosani-Butani-Magesti c. p. 3 fl 30 cr, Gheghia c. p. 1 fl 50 cr, Hotar c. p. 1 fl, Loreu si Ponóra c. p. 6 fl, Lugasiulu infer. c. p. 80 cr, Lugasiulu super. c. p. 12 fl 32 cr, Luncsióra 1 fl 20 cr, Ortitieg c. p. 4 f 38 cr, Pestes c. p. 4 20 cr, Pétra c. p. 1 fl, Remeti c. p. 2 fl 64 cr, Sacadate c. p. 3 fl 52 cr, Tinod c. p. 2 fl 50 cr, Valea-mare c. p. 50 cr, Valea-négra c. p. 8 fl.

IV. Protopresviteratul Popmezeului.

Albesci c. p. 2 fl, Buciumi cu fil. Topesci c. p. 76 cr, Câmpani P. M. c. p. 50 cr, Cârpesii-mari c. p. 2 fl 2 cr, Cârpesii-mici 2 fl, Ceica M. c. p. 65 cr, Cei-sióra c. p. 1 fl 50 cr, Copăceni c. p. 60 cr, Cosdeni c. p. 2 fl 34 cr, Corbesti c. d. 1 fl, Crâncesti c. d. 1 fl, Cotiglet c. p. 1 fl 67 cr, Dobresci c. p. 3 fl, Hidis c. p. 1 fl 20 cr, Luncaspria c. p. 55 cr, Rabagani c. p. 7 fl 37 cr, Dusesti c. p. 32 cr, Rotarsti-Ogesti c. p. 1 fl 14 cr, Sitani c. p. 1 fl 20 cr, Stracociu c. p. 70 cr, Spinusiu si Popmezeu c. p. 2 fl, Topa infer. c. d. 1 fl 67 cr, Topa super c. p. 3 fl, Valeni P. M. c. d. 1 fl 20 cr, Varasie c. d. 3 fl 89 cr.

Protopresviteratul Beliiului.

Beliu c. p. 5 fl, Chislaca c. p. 1 fl 20 cr, Ciuntahaza c. p. 4 fl 10 cr, Coroiu c. d. 1 fl, Hasmas c. p. 50 cr, Ucuris c. p. 75 cr, Urvisiu B. 50 cr, B.-St.-Nicolau (preotul) c. p. 15 cr. Cumanesti 1 fl.

VI. Protopresviteratul Beinsiului.

Beinsiu c. p. 8 fl 90 cr, Cabesti c. p. 1 fl 20 cr, Câmpani c. p. 2 fl — cr, Câmp cu Colesti c. p. 5 fl 10 cr, Carpenet c. d. 1 fl, Criscioru c. p. 8 fl 64 cr, Fê-

nati'a c. p. 3 fl, Feneris 5 fl 30 cr, Foreu D. c. p. 40 cr, Ghighisieni c. p. 2 fl 54 cr, Goila c. p. 54 cr, Gurbesti cu Iosani 1 fl 30 cr, Herzesci c. d. 30 cr, Hinchiris c. p. 50 cr, Lazuri B. c. p. 1 fl, Leheceni 1 fl 79 cr, Lunc'a c. d. 2 fl 64 cr, Merag c. p. 1 fl 17 cr, Petrésa S. c. p. 3 fl 73 cr, Petrileni-Jivoeni 1 fl 75 cr, Pocol'a c. d. 59 cr, Poian'a c. p. 1 fl, Remetea c. p. 60 cr, Rosia c. p. 1 fl 50 cr, Seliste V. c. d. 84 cr, Sêrbesti c. d. 2 fl 60 cr, Steiu c. p. 1 fl, Sudrigiu c. p. 1 fl, Târcăiti'a c. d. 30 cr, Totoréni-Braleni c. p. 2 fl 70 cr, Vascau-Baresti c. p. 2 fl 40 cr, Versarii inferiori c. d. 1 fl.

VII. Protopresviteratul Meziadului.

Beinsiele c. p. 80 cr, Bradet c. p. 1 fl, Budures'a cu fili'a c. p. 1 fl 34 cr, Buntesti c. p. 8 fl 15 cr, Burda c. p. 2 fl, Cociuba c. p. 1 fl 50 cr, Chiscou cu fil. c. p. 1 fl 60 cr, Cresuia c. p. 61 cr, Curatiile c. p. 75 cr, Draganesti c. d. 60 cr, Dumb-ravani c. p. 1 fl, Fêrice c. p. 1 fl 20 cr, Gurani 4 fl 32 cr, Lelesti c. p. 1 fl 20 cr, Meziad 2 fl 20 cr, Miziesiu c. p. 12 fl 10 cr, Nimoesti c. p. 25 cr, Petros'a c. p. 1 fl, Pocioveliste c. p. 20 cr, Poienii infer. c. p. 1 fl 40 cr, Poienii super. c. p. 1 fl 50 cr, Sac'a c. p. 73 cr, Seliste c. p. 30 cr, Sebisiu cu fil. c. p. 4 fl 30 cr, Sond c. p. 2 fl 60 cr, Talpe-Telec c. p. 1 fl, Valea neagra, infer. c. p. 1 fl.

Estrasu din conspectulu generalu alu metropolici pentru a. 1880.

Leontinu Simonescu,
secretariu metr.

D i v e r s e.

* *Lamurire.* Precum aflămu din isvoru autenticu, parintele Nicolau Petrescu din Remetea a fost suspinsu din partea venerabilulu consistoriu eparhialu din Arad dela oficiu si jumetate beneficiu. Casulu acest'a a fost interpretatu si comentatu in diferite moduri de unele jurnale. Desi nu este datina, si nu este nici consultu a-se discută prin organe de publicitate casuri de acest'a natura, totusi pentru orientarea publiculu notămu, ca parintele Nicolau Petrescu a fost suspinsu dela oficiu pentru deliecte de natura bisericésca, deliecte normate prin regulamentul de disciplina alu bisericéi nóstre, si suspensiunea s'a efeptuitu pre calea s'a prin oficiulu protopresviteral' concerninte.

* *Pentru biseric'a gr. orientala din Beiusiu* au mai incursu contribuiuri dela urmatorii domni: Dela domnulu colectante Stefanu Potoranu jude regescu in Karczag 10 fl.

In colect'a dlui Const. Groza medicu in Gurahontiu Georgiu Oanea Iosasiu 50 cr, Ioan Halmagianu Al-Csill 50 cr, Georgiu Popovicu Al-Csill 50 cr, Ilie Ilica Bodesti 30 cr, Aureliu Traianu Bodesti 50 cr, dela credinciosii gr. or. din comun'a Al-Csill cu tasulu in biseric'a 3 fl, Corneliu Novacu invet. Almasiu 50 cr, dlu Ioanu Groza preotu Almasiu 1 fl, Petru Sierbu preotu Secasiu 50 cr, Dr. C. Groza 2 fl 70 cr, de tot 10 fl.

In list'a dlu Ioanu Glitie notariu in Vadu: Colectantele 5 fl, B. O. Popesculu Vadu 50 cr, Bitzy János Rév 1 fl, Stefanu Siposiu 50 cr, Klein Lajos 50 cr, Or-

ban István 50 cr, Gregoriu Torsanu 20 cr, Palladi Victor 2 fl, de tot 9 fl 90 cr.

Dela dlu colectante Dr. G. Popoviciu Alesd. 2 fl.

Dela Inustrulu domnu Dr. Iosif Gall proprietariu in Lukarez 10 fl.

Pe list'a domnului protopresviteru in Abrudu Ioanu Gall. Dela domnia s'a 2 fl, Margareta Balta Abrud sat 1 fl, Iulia Vass Abrud sat 2 fl, Zacharia Ciora Abrud sat 50 cr, de tot 5 fl 50 cr.

Dela dlu Petru Suciin inginer-siefu in Slatina, Romania 20 franci.

In colect'a dlui Augustinu Botiocu invetiatoriu in Comlosia: dela dsa 2 fl, Teodor Papp notaru Comlosiu 3 fl, Bradeanu Vasiliu 1 fl, Stefan Ciorogariu Siaite 1 fl, de tot 7 fl.

In colect'a domnului protopopu alu Tincei Iosifu Vess'a au contribuitu dnii: Nestor Porumbu Tulca 1 fl, Stefan Iurcutiu preotu Bicaciu 1 fl, Ioanu Teoranu Madarasu 1 fl, Vasiliu Papp Lujdia 1 fl, Ioanu Vaida Husaseu 1 fl, Petru Popoviciu Kavasd 1 fl, Vasiliu Suciin F.-Bator 1 fl, Dimitrie Andor economu 40 cr, Isaia Tirb 50 cr, Georgiu Hulba 50 cr, Vasiliu Rosiu 40 cr, Petru Costa 40 cr, Georgiu Cosma O-Homorogu 1 fl, Georgiu Ciora Homorog 40 cr, I. Popoviciu Inandu 50 cr, Ioanu Costa Inandu 50 cr, Mihaiu Marcutiin invetiatoru Cefa 50 cr, Iosifu Nagy Roitu 1 fl, Ioanu Mihisiu Roitu 50 cr, Mihaiu Porumbu Berechiu 50 cr, Eutimiin Blaga Tulca 1 fl, Iosif Vessa protopopu Cefa 2 fl, de tot 17 fl 10 cr.

In list'a dlui Ioanu Damsia parochu in Seciani: Colectantele 1 fl, Comun'a bisericesca Secianu 1 fl, Emericu Dimitrescu preotu 1 fl, Ioan Groza preotu Fereghazu 1 fl, Atanasiu Paulisianu parochu Murani 1 fl, comun'a bisericesca Murani 1 fl, Nicolau Rancu economu Murari 1 fl, de tot 7 fl.

In list'a dlui Nico'ae Cosma comerciantu in Iassi, Romani'a, colectantele: 20 lei, M. P. Iassi 10 lei, R. G. 1 leu, Nedesci-frabil 1 leu, de tot 33 lei.

Colecta dlui Vincentiu Marcoviciu preotu in Nadlacu, dela dsa: 1 fl, Ioan Rusu Nadlacu 1 fl, Comun'a bisericesca Nadlacu 2 fl, Mihail Chicinu 50 cr, Stroja Ghiga 20 cr, Pavel Rosiutiin 20 cr, Teodor T... 20 cr, Bogdanu Ioanu 20 cr, Georgiu Sierbsnu 1 fl, Oanea Mitru 20 cr, Oane Petru 20 cr, de tot 6 fl 70 cr.

Beiusiu, 12/24. Octomv. 1888.

Comitetulu parochialu.*)

Piat'a Aradului din Vineri'a trecut'a: Grâu de celu mai greu 7.40 fl. ér acelu amestecat 7.10 fl. — Secar'a 4.80 fl. — Orzulu 'a vendutu cu 4.80 fl. — Ovusul 4.80 fl. — Cucurezul 3.70 fl. — Mazerea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea — fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 60 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 70 cr, ér dis'a per chil'a 60 cr. v. a.

*) Onoratii domni, cari n'au trimisu inca listele, sunt de nou rugati cu totu respectul: ca se le trimita acelea, cu posibil'a grabire, spre a putea incheia socotalele. Comitétulu.

CONCURSE.

Conform Inaltei dispositiuni a Consistoriului gr. or. aradanu, Nru 4234. prin acést'a se escrie concursu nou pentru indeplinirea parochiei vacante de clas'a I. din

Chelmacu. — protopresviteratulu Lipovei — cu terminulu pana la 21. Noemvre cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: un'a sesiune parochiala, birulu si stólele usuate.

Recurentii vor avé a dovedi cualificatiune pentru parochii de Cl. I-a, ér recursele adresate comitetului parochialu din Chelmacu, se-le tramite subscrisului protopresviteru in B.-Lippa.

Se mai cere ca recurentii in careva di de Dumineca séu serbatóre se se presinte in biserica din Chelmacu, pentru a-si areta desteritatea in cantare si tipicu, respective cuventare.

Chelmacu, in 9/21. Octomvre 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru vacant'a parochia de clas'a II. din Bars'a, in protopresviteratulu Buteniloru, cu carea este incopciata folosirea unei sesiuni de pamentu aratoriu de 32 jugere, stola si biru câte una mesara cucurudia sfarimatu dela 130 case — prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana la serbatórea SS-loru Archangeli Michailu si Gavriilu ad-ca pana la 8. Octomvre a. c. in carea di va fi si alegerea, avendu recurentii in acestu restimpu a-se presentá la St'a biserica spre a face cunoscentia cu alegatorii si a-si substerne recursele loru provediate cu documentele recerute subscrisului comitetu pe calea P. On. Oficiu protopresviteralu concerninte.

Barsa, la 8. Septemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: CONSTANTINU GURBANU, m. p. protopresviteru.

—□—

Neivindu-se nici un'a recurenta cu testimoniu de cualificatiune, se escrie nou concursu pentru deplinirea postului de invetiatoré la scóla de fete nou infiintata din comun'a Toraculu-micu, protopresviteratulu B.-Comlosiului cu terminu de 30. de dile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt: a) salariu anualu in bani 200 fl, b) 30 meti de grâu, c) 10 fl pentru scripturistica, d) 4 orgii de paie, din care are a-se incaldí si scóla, e) cortelu liberu cu gradina intravilana de legumi.

Reflectantele au a-si substerne recursele ajustate cu testimoniu preparandialu si de cualificatiune subscrisului inspectoru scolaru in Nagy-Torák, cottulu Torontál, in terminulu susindicatu.

Toraculu-micu, la 2. Octomvrie 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. insp. scolaru.

—□—

Pe statiunea invetiatoréscá din Lapusnicu, in comitatulu Carasiu-Severin, dina alegei 13. Noemvre a. c.

Salariulu invetiatoréscu, aradicetu din partea comitetului parochialu la 250 fl, 24 fl pentru lemne, 5 fl pentru conferinti'a localitate libere si gradina de 1 jugeru pentru legumi.

Recurentii au a-se presinta in biserica de acolo in vre-o dumineca s'au serbatóre spre a-si areta desteritatea in tipicu si cantari bisericesci. Recursele a-le tramite per Lugos, p. u. Balincz, subscrisului inspectoru scolaru.

Leocusesciu, in 26. Septemvre 1888.

Adam Ros'a, m. p.
insp. scol.

—□—